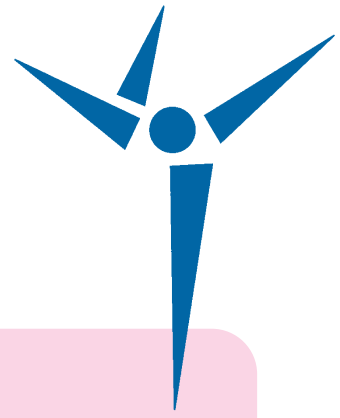

Vuosikertomus 2023

LIKUNNAN JA TERVEYSTIEDON OPETTAJAT ry
FÖRBUNDET FÖR LÄRARE I IDROTT OCH HÄLSOKUNSKAP r.f.

Sisältö

Puheenjohtajan katsaus	3
Ordförande har ordet	4
Järjestötoiminta.....	5
Jäsenet.....	6
Tehokas yhteiskunnallinen vaikuttaminen	7
Laadukas, houkutteleva koulutus	9
Vuorovaikutteinen, näkyvä viestintä.....	10
Huomionosoitukset.....	11
Erillishankkeet ja työryhmät.....	12
Kansainvälinen toiminta	12
Opiskelijatoiminta.....	12
Hyvin toimiva yhteistyö	13
Vastuullisuus	15
Talous.....	15

Puheenjohtajan katsaus

Vuosi 2023 oli edellisten vuosien koronapandemian aiheuttamien rajoitusten jälkeen normaali vuosi, jolloin koulua ja koulun tapahtumia pystyttiin järjestämään ilman rajoitustoimia sekä tekemään luokkaretkiä, leirikouluja ja muita kouluajalta erityismuistoja tarjoavia matkoja. Näin vuoden lopussa korona-aika alkaa tuntumaan jo kaukaiselta ajalta, johon liittyy vään selviytymiseen ja epävarmuuteen koulun arjessa toivottavasti ei tarvitse enää milloinkaan palata.

Syksyllä 2023 aloitti kolmas ikäluokka toisen asteen opinnot oppivelvollisuuden pidentymisen ja opetuksen maksuttomuuden voimaan astumisen jälkeen. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että syksystä 2024 alkaen ei opettajien tarvitse enää miettiä, kuka opiskelijoista on oikeutettu oppikirjoihin tai lisensseihin ja kuka joutuu oppimateriaalit hankkimaan itse. Tämä tulee helpottamaan huomattavasti opettajien työtä. Uudistukseen liittyen on edelleen nähtävissä säästötoimia, joita opetuksenjärjestäjät toteuttavat, supistaessaan mm. opintojaksoihin kuuluvista vierailuista. Tähän liittyen Liito teki yhteistyössä OAJ:n kanssa kyselyn taito- ja taideaineille opintojaksojen resurssimuutoksista, jota tullaan luultavammin laajentamaan muihinkin oppiaineisiin, jotta saadaan selville kaikkiin oppiaineisiin kohdistuneet maksuttomuuden "säästövaikutukset". Maksuttomuusuudistuksen tarkoituksena ei ollut supistaa nykyisten opintojaksojen toimintaa, miten nyt näyttää kuitenkin käyneen.

Peruskoulussa syksyisin toteutettavat Move!-mittausten tulokset julkaistiin jälleen joulukuussa. Mittauksiin osallistui vuonna 2023 yli 111 000 5. ja 8 luokan oppilasta, mikä on tähän mennessä suurin tehty mittausmäärä. Fyysisen toimintakyvyn lasku on tasaantunut ja jopa osin kääntynyt nousuun valtakunnallisesti. Pojista yhä harvemmalla oli alhainen fyysinen toimintakyky, ja tulokset ovat parantuneet. Tyttöjen tulokset ovat pysyneet ennallaan tai hieman parantuneet viime vuodesta. Huolestuttavaa edelleen

kuitenkin on, että 5.- ja 8.-luokan oppilaista reilulla 38 %:lla fyysinen toimintakyky on mahdollisesti terveyttä ja hyvinvointia kuluttavalla tai haittaavalla tasolla. Myös fyysisen toimintakyvyn alueelliset erot ovat edelleen merkittäviä toimintakyvyn ollen kaupunkiseuduilla selkeästi parempi kuin harvaan asutuilla alueilla.

Tämän vuoden yksi tärkeimmistä tavoitteistamme oli strategiauudistuksemme mukaan edunvalvonta ja tehokas vaikuttaminen. Tätä työtä palkkasimme tekemään huhtikuussa hallituksesta eronneen Heidi Rautajoen. Kevät tehtiin tehokkaasti työtä eduskuntavaalien alla hallitusohjelmaan vaikuttaen kirjoittaen Liiton eduskuntavaalitavoitteet ja jakaen nämä laajasti eri puolueille ja kansanedustajille. Yhtenä tavoitteena oli liikunnanopetuksen nostaminen yhdeksi tärkeäksi keinoksi lasten ja nuorten liikkumattomuusongelman ratkaisemisessa, liikunnanopetuksen laadun parantaminen ja liikunnanopetuksen määrän ja jatkuvuuden lisääminen toiselle asteelle. Työtä jatkettiin kesäkuun Suomi Arenassa ja syksyllä vielä hallitusohjelman hakiessa lopullista muotoaan. Tämä vaikutustyö jatkuu edelleen. Keväällä olimme yliopistojen opiskelijavalinnan pisteytystyökalumalliin liittyen aktiivisesti yhteydessä lääketieteellisiin tiedekuntiin terveystiedon pisteytykseen liittyen sekä kirjoitimme lausuntopalveluun kannanotomme ennen toukokuussa julkaistua tulevaa pisteytysmallia. Keväällä teimme myös lausunnon sitouttavan koulu yhteistyön muutoksista Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin 2014. Lisäksi olimme kesäkuussa mukana eri asiantuntijoiden seksuaalikasvatuspaneelissa "Seksuaalikasvatus ja väkivalta", koulujen seksuaalikasvatusnäkökulman edustajina. Näiden lisäksi Liito ry. on antanut vastauksia ja selvityksiä useisiin jäseniltä ja muilta tulleisiin liikuntaa ja terveystietoa koskeviin pedagogisiin kysymyksiin.

Vuonna 2023 pidimme edellisvuoden tapaan liikunnanopettajien opintopäivät syyskuun alussa. Paikkana tänä

vuonna oli Tampere. Palautteen perusteella opintopäivien ajankohta on saanut positiivisen vastaanoton, joten jatkossa kyseiset päivät tullaan järjestämään edelleen vastaavana ajankohtana. Tampereen opintopäiville osallistui 371 opettajaa. Vuoden aikana järjestettiin useita pienempiä koulutuksia ja etäkahveja. Liikunnan koulutukset toteutettiin lähikoulutuksina ja terveystiedon koulutukset pääosin etänä, poikkeuksena terveystiedon kevätseminari, mikä järjestettiin hybridinä. Etäkahveja ylioppilaskokeiden pisteytyksistä järjestettiin sekä keväällä että syksyllä. Vuoden 2023 aikana Liiton järjestämiin koulutuksiin ja etäkahveihin osallistui yhteensä 1210 henkilöä. Osallistujamäärä tuplaantui edellisvuoteen verrattuna. Lisäksi Liiton yhteistyökoulutuksiin Hiihtoliiton ja Kuuloliiton kanssa osallistui yhteensä 38 henkilöä. Liito ry. oli myös mukana suunnittelemassa liikunnanopettajille suunnattua Kiila-kuntoutusta, mikä käynnistyi marraskuussa Imatran kylpylässä. Kuntoutukseen pääsi mukaan 9 opettajaa.

Kansainvälisessä toiminnassa Liito ry osallistui EUPEAn (European Physical Education Association) toimintaan. Alueellisena edustajana toimi EUPEAN hallituksen marraskuun kokouksessa jättänyt Kasper Salin. Lisäksi marraskuussa Frankfurtissa pidettyyn forumiin osallistui Liiton edustajana pj. Mirva Ikola. Liito ry. oli mukana myös järjestämässä Europan School Sport Day, eurooppalaista liikuntapäivää sekä osallistui Plan-kummilapsitoimintaan lahjoittamalla jouluterveydyksiin budjetoidut varat kuukausittaisella avustuksella Sri Lankaan turvaten yhden lapsen koulutuksen. Näiden lisäksi Liito ry. on osallistunut erilaisiin tutkimus- ja kehittämishankkeisiin kumppanina ja toiminut asiantuntijajäsenenä erilaisissa työryhmissä.

Mirva Ikola
puheenjohtaja

Ordförandens översikt 2022

Året 2023 var ett normalt år efter de restriktioner som coronapandemin fört med sig. Året 2023 kunde vi igen ordna evenemang utan restriktioner på skolorna och åka på utfärder, lägerskolor och andra resor som ger speciella minnen från skoltiden. Så här i slutet av året känns tiden med coronapandemin som något som hände länge sedan. Vi hoppas att den tiden av osäkerhet och överlevnad i skolornas vardag inte någonsin återkommer.

Hösten 2023 inledde den tredje åldersklassen sina studier på andra stadiet efter att läroplikten förlängdes och utbildningen gjordes avgiftsfri. I praktiken betyder detta att från och med 2024 behöver lärarna inte längre komma ihåg vem som är berättigad till att få läroböcker och licenser och vem som är tvungen att skaffa läromaterialet själv. Det kommer att underlätta arbetet för lärarna märkbart. Det finns fortfarande sparåtgärder i sikte som utbildningsanordnarna verkställer bland annat genom att minska antalet studiebesök som hör till studieperioderna. I anslutning till detta lät Liito i samarbete med OAJ utföra en enkät gällande ändringar i resurserna för studieperioder inom konst- och färdighetssämnen. Enkäten kommer antagligen att utvidgas till att gälla även andra läroämnen för att få vetskap om alla de "effekter" avgiftsfriheten orsakat i alla ämnen. Syftet med reformen för avgiftsfri utbildning var inte att skära i den nuvarande verksamheten under studieperioderna, men så verkar det ha blivit.

Resultaten av Move-mätningarna som utförs i grundskolorna publiceras åter i december. År 2023 deltog fler än 111 000 elever i årskurs 5 och 8 i mätningarna, vilket är den största mätningen hittills. Nedgången gällande den fysiska funktionsförmågan har planat ut och delvis vänt och håller på att höjas på nationell nivå. Av pojkar har allt färre en låg fysisk funktionsförmåga och resultaten har blivit bättre. Flickornas resultat är oförändrade eller har förbättrats en aning jämfört med året innan. Oroväckande är dock fortfarande det att 38 procent av ele-

verna i årskurs 5 och 8 har en fysisk funktionsförmåga som eventuellt tär på eller är skadlig för hälsan. Även regionala skillnader i den fysiska funktionsförmågan är fortfarande betydande, eftersom funktionsförmågan är klart bättre hos dem som bor i tätt bebyggda stadsområden än hos dem som bor i glesbygden.

Ett av våra viktigaste mål för i år var, även enligt vår förnyade strategi, interessebevakning och effektiv påverkan. Vi anställde Heidi Rautajoki som avgått från styrelsen i april för uppgiften. Inför vårens riksdagsval arbetade vi effektivt genom att utarbeta förbundets målsättning för riksdagsvalet och genom att dela ut det till ett stort antal partier och riksdagsmän. Ett av målen var att lyfta fram gymnastikundervisningen som ett viktigt sätt att lösa bristen på motion hos barn och unga, att förbättra kvaliteten på gymnastikundervisningen och att utöka och lägga till gymnastikundervisningen till studier på andra stadiet. Arbetet fortsatte under evenemanget Suomi Areena i juni och på hösten då den slutliga formen för regeringsprogrammet ännu utarbetades. Detta påverkansarbete pågår fortfarande. Under våren tog vi aktivt kontakt med medicinska fakulteter om poängsättningen av hälsokunskap gällande valen av studerande till universiteten och skrev vårt ställningstagande till utlåtande-tjänsten innan den kommande poängsättningsmodellen som publiceras i maj. Under våren gav vi också vårt utlåtande om ändringarna i läroplan-sgrunderna för den grundläggande utbildningen 2014 gällande engagerande arbete i skolgemenskapen. Dessutom deltog vi i juni i panelen gällande sexual fostran ("Seksuualikasvatus ja väkivalta") med olika sakkunniga som representanter för skolans syn på sexualundervisning. Dessutom har Liito rf besvarat och utrett pedagogiska frågor gällande idrott och hälsokunskap som våra medlemmar och även andra parter har ställt.

År 2023 ordnade vi liksom tidigare år utbildningsdagar för gymnastiklärare i början av september. Utbild-

ningen ordnades i år i Tammerfors. På basis av det positiva mottagandet för utbildningens tidpunkt kommer skolningsdagarna även i fortsättningen att ordnas under motsvarande tidpunkt. I utbildningsdagarna i Tammerfors deltog 371 lärare. Vi ordnade flera mindre utbildningar och gemensamma kaffestunder på distans under det gångna året. Idrottsutbildningarna utfördes som närutbildningar och utbildningarna i hälsokunskap för det mesta på distans, förutom vårseminariet om hälsokunskap som var ett hybridevenemang. Gemensamma kaffestunder på distans ordnades om studentprovns poängsättning både på hösten och våren. Sammanlagt 1 210 personer deltog i de utbildningar och kaffestunder på distans som Liito ordnade under 2023. Deltagarantalet fördubblades jämfört med föregående år. Dessutom deltog 38 personer i de utbildningar som Liito ordnade i samarbete med det finska skidförbundet Hiihtoliitto och Hörselförbundet. Liito rf deltog även i planeringen av Kiila-rehabiliteringen riktad till gymnastiklärare och den körde igång i november på Imatra spa. Det fanns plats för nio lärare i rehabiliteringen.

Inom den internationella verksamheten deltog Liito i EUPEA:s (European Physical Education Association) verksamhet. Som regional representant fungerade Kasper Salin som lämnade EUPEA:s styrelse under dess möte i november. Dessutom deltog ordförande Mirva Ikola som representant för Liito vid forumet som ordnades i Frankfurt i november. Liito rf deltog även i ordnandet av den europeiska idrottsdagen European School Sport Day samt deltog i Plans fadderbarnsverksamhet genom att ge medlen som reserverats för julhälsningar som en fortlöpande månatlig donation till Sri Lanka, vilket tryggar skolgången för ett barn. Utöver detta har Liito rf deltagit som partner i olika forsknings- och utvecklingsprojekt och verkat i olika arbetsgrupper som sakkunnigmedlem.

Mirva Ikola
ordförande

Järjestötoiminta

Vuosikokous

Liiton vuosikokous pidettiin 1.9.2023 Tampereella, Kauppi Sports Centerissä. Kokoukseen osallistui 15 varsinaista jäsentä ja kaksi muuta osallistujaa. Vuosikertomus vuodelta 2022 hyväksyttiin. Todettiin tilintarkastajan lausunto ja vahvistettiin liiton tilinpäätös 2022, mikä osoitti ylijäämää 2 734,92 euroa. Hallitukselle ja muille tili- ja vastuuvollisille myönnettiin tili- ja vastuuvapaus.

Vuosikokous vahvisti toimintasuunnitelman ja talousarvion sekä yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelman ja ympäristösuunnitelman vuodelle 2024.

Erovuorossa hallituksen jäsenistä olivat Ville Pesonen (hallituksessa 6 vuotta), Heidi Rautajoki (eronnut 2.4.2023), Satu Ovaska (hallituksessa 4 vuotta), Harri Heiskanen (hallituksessa 2 vuotta) ja Jani Laaksonen (hallituksessa 2 vuotta). Seuraavalle kaksivuotiskaudelle hallitukseen esitettiin ja valittiin jäseniksi Elina Kallinen, Jani Laaksonen, Satu Ovaska, Harri Heiskanen ja Esteban Fernandez.

Liiton tilintarkastajaksi valittiin Tilintarkastusrengas Oy Helsingistä (yhtiön nimeämänä tilintarkastajana Virve Tamminen).

Liiton hallitus

Hallitus on kokoontunut toimintakauden aikana kuusi kertaa. Hallituksen jäsenet ovat osallistuneet kokouksiin seuraavasti: varsinaiset jäsenet: Mirva Ikola, pj (6), Esteban Fernandez (2), Harri Heiskanen (6), Elina Kallinen (2), Jani Laaksonen, vpj (6), Satu Ovaska, vpj 20.9. alkaen (6), Ville Pesonen (4), Heidi Rautajoki, vpj ja hallituksen jäsen 2.4. saakka (2), Eva-Greta Snäll (6), Heikki Hurskainen (6), Josefina Koski (5), Karoliina Mäkäräinen (6), Seán O'Leary (6), sekä opiskelijoiden edustajat: Virpi Manninen (4), Nina Nakari (3).

Hallituksen kokoukset 2, 3, 5 ja 6 pidettiin Teams-etäyhteyden välityksellä.

Kokous 1 pidettiin Akava-OAJ-talolla Helsingissä ja kokous 4 sähköpostikokouksena. Hallituksen kokoussihteerinä on toiminut Tiina Apajalahti.

Liiton toiminnassa noudatetaan Liikunnan ja Terveystiedon opettajien hallinto-ohjesääntöä, joka päivitetään vuosittain hallituksen ensimmäisessä kokouksessa ja samalla hallituksen jäsenet saavat hyvän hallinnon koulutusta.

Hallitus jatkotyösti ja otti käyttöön uuden strategian, joka ohjaa LIITON toimintaa.

Hallitukselle esitettävät asiat on valmisteltu hallituksen nimeämässä toimikunnissa. Toimikunnissa käsiteltyjen asioiden valmistelusta on vastannut Tiina Apajalahti ja Heidi Rautajoki (työhyvinvointi- ja edunvalvontatoimikunta).

Puheenjohtajisto

Pj. Mirva Ikola

Jäsenet: Jani Laaksonen, Heidi Rautajoki (2.4. saakka), Ville Pesonen (3.4.–1.9.), Satu Ovaska (20.9. alkaen) Tiina Apajalahti

Koulutustoimikunta

Pj. Ville Pesonen (1.9. saakka), Karoliina Mäkäräinen (20.9. alkaen)

Jäsenet: Esteban Fernandez (20.9. alkaen), Elina Kallinen (20.9. alkaen) Jani Laaksonen, Seán O'Leary, Heidi Rautajoki, Eva-Greta Snäll (20.9. saakka), Nina Nakari (20.9. saakka), Virpi Manninen (20.9. alkaen), Tiina Apajalahti

Tiedotus- ja markkinointitoimikunta

Pj. Satu Ovaska

Jäsenet: Harri Heiskanen, Heikki Hurskainen, Josefina Koski, Karoliina Mäkäräinen (20.9. saakka), Eva-Greta Snäll (20.9. alkaen), Virpi Manninen (20.9. saakka), Nina Nakari (20.9. alkaen), Tiina Apajalahti

Työhyvinvointi ja edunvalvontatoimikunta

Pj. Heidi Rautajoki (2.4. saakka),

Jani Laaksonen (3.4. alkaen)

Jäsenet: Mirva Ikola, Seán O'Leary,

Jäsenmaksut vahvistettiin vuodelle 2024 seuraavasti:

Täysjäsenet vuodessa:

■ Jäsenmaksu sisältäen:

- LIITO-lehden

65 euroa

■ Jäsenmaksu sisältäen:

- LIITO-lehden

- Liikunta & Tiede -lehden

90 euroa

Opiskelija-, tiedotus-, eläkeläisjäsenet, äitiyslomalaiset, hoitovapaalla olevat, työttömät,

■ Jäsenmaksu sisältäen:

- LIITO-lehden

40 euroa

■ Jäsenmaksu sisältäen:

- LIITO-lehden

- Liikunta & Tiede -lehden

55 euroa

■ Samassa taloudessa

asuvista toisen jäsenmaksu

45 euroa

- ei sisällä lehtiä eikä

- jäsenpostia

Ville Pesonen (1.9. saakka), Eva-Greta Snäll (20.9. saakka), Nina Nakari (20.9. saakka), Virpi Manninen (20.9. alkaen), Tiina Apajalahti

Terveystietotoimikunta

Pj. Eva-Greta Snäll (20.9. saakka),

Josefina Koski (20.9. alkaen)

Jäsenet: Esteban Fernandez (20.9. alkaen), Anu Heilimö, Mirva Ikola, Elina Kallinen (20.9. alkaen), Kirsi Kukkolaa, Jani Laaksonen (20.9. saakka), Karoliina Mäkäräinen, Ville Pesonen (20.9. saakka), Mira Poijärvi Satu Ovaska, Heidi Rautajoki, Virpi Manninen, Tiina Apajalahti, Anna Haapalainen

Ammatillisen koulutuksen toimikunta

Pj. Harri Heiskanen

Jäsenet: Jenni Ikkala, Anna Rantoina, Monika Törn, Tiina Apajalahti

Opintopäivätoimikunta - Tampere

Pj. Jarmo Pakkala

Jäsenet: Tampereen kerholaisia, Tiina Apajalahti

Opintopäivätoimikunta - Salo

Pj. Iku Leino

Jäsenet: Salo kerholaisia, Tiina Apajalahti

Fuengirolan opintotoimikunta

Pj: Heleena Kullas

Jäsenet : Eva-Greta Snäll, Riitta Pääjärvi-Myllyaho, Mairit Pellinen, Riitta Asanti, Marit Heikura, Sari Penttilä ja Helena Isomäki

Kansainväliset asiat

EUPEA (European Physical Education Association):

Mirva Ikola

FIEPS - (Tieteellinen liikuntakasvatuksen järjestö)

Mirva Ikola,

Jani Laaksonen (9.9. alkaen)

Liiton toimisto

Liiton toimisto sijaitsee OAJ-Akavatalossa, tilojen vuokranantajana toimii OAJ. Toimistossa työskentelivät toiminnanjohtaja Tiina Apajalahti, pedagoginen asiantuntija Anna Haapalainen (07/23 saakka 2 päivää viikossa ja 08/23 alkaen 1 päivää viikossa sekä erityisasiantuntija Heidi Rautajoki (kokoaikainen 3.4.- 10.6.2023 ja 08/23 alkaen 2 päivää viikossa). Kirjanpito- ja palvelut

ostettiin Tivonet Oy:ltä. Muut toimisto- ja hallintotehtävät on hoidettu LIITO:n henkilökunnan voimin.

Liikunnanopettajayhdistykset ja kerhot

- Espoon Liikunnanopettajakerho
- Helsingin Seudun Liikunnan ja Terveystiedon Opettajat ry
- Hyvinkään seudun Liikunnanopettajakerho
- Jyväseudun liikunnan ja terveystiedon opettajat ry
- Kuopion seudun Liikunnanopettajakerho
- Kymenlaakson Liikunnanopettajat ry.
- Lahden Seudun Liikunnan ja Terveystiedon Opettajat ry
- Mikkelin seudun Liikunnanopettajakerho
- Oulun Seudun Liikunnan ja Terveystiedon Opettajat ry
- Porvoon seudun liikunnanopettajat ry
- Salon seudun liikunnanopettajat ry
- Savonlinnan seudun liikunnanopettajat ry
- Tampereen seudun liikunnan- ja terveystiedonopettajat ry
- Turun seudun Liikunnanopettajat ry

Jäsenet

Liittoon liittyi toimintavuoden 2023 aikana 89 uutta jäsentä (v. 2022 +108 jäsentä). Liitosta erosi 122 jäsentä (v. 2022 -104 jäsentä). Liiton jäsenmäärä oli vuoden 2023 päättyessä 1387 jäsentä (v. 2022 1420).

- Vaasan Liikunnanopettajakerho
- Aurinkorannikon liikunnan ja terveystiedon opettajien kerho

Liikunnanopettajakerhojen kanssa tehtiin yhteistyötä edunvalvonta-, koulutus-, tiedotus- ja jäsenasioissa. Toimintavuoden aikana LIITO 1/23-jäsenlehden kerhopalstalla Hyvinkään kerho esitteli toimintaansa.

Tehokas yhteiskunnallinen vaikuttaminen

Yhteiskunnallisen vaikuttamisen tärkeimmät tavoitteet

■ Hallitusohjelmaan 2023–2027 vaikuttaminen

Liito ry kirjasi eduskuntavaalitavoitteet, jotka julkaistiin Liito ry:n kotisivuilla ja lähetettiin kaikille poliittisille puolueille, muille päättäjille, liikuntajärjestöille ja yhteistyökumppaneille. Yksi kolmesta tavoitteesta oli liikunnanopetuksen vaikuttavuuden vahvistaminen ryhmäkoosta pienentämällä ja opetusmäärää lisäämällä. Erityinen huomio haluttiin kiinnittää toisen asteen opetuksen vähyyteen ja lukio- ja ammatillisen koulutuksen epätasa-arvoiseen asemaan. Toisena tavoitteena oli oppilaiden hyvinvointiosaamista tukevan terveystiedon opetuksen lisääminen. Esitettiin liikunta ja terveystieto oppiaineen palauttamista ammatillisen koulutukseen perusteisiin. Vaalitavoitteisiin kuului myös Liito ry:n aktiivinen osallisuus valtakunnallisessa liikuntaan ja terveyteen liittyvässä päätöksenteossa ja eri hyvinvointia käsittelevissä foorumeissa.

Liito ry lähetti hallitusohjelmanevotteluihin evästyksen ja antoi lausunnon lasten ja nuorten liikkumisen lisäämisen keinoista. Liito ry kävi keskusteluja hallitusohjelman toteutusta suunnittelevien OPH virkamiesten kanssa, verkostoitui laajasti Olympiakomitean ja muiden liikuntajärjestöjen kanssa. Liito teki yhteistyötä OAJ:n sekä OPH:n virkamiesten kanssa edistääkseen liikunnan ja terveystiedon edunvalvonnan tavoitteita. Lisäksi verkostoiduttiin liikunnan ja terveyden edistämisen yhteisöissä vahvistaaksemme Liito ry:n roolia asiantuntijajärjestönä. Hallitusohjelman 2023–2027 kirjaukset liikunnan ja terveystiedon opetuksen osalta ovat: Hallitus selvittää ja arvioi mahdollisuuden toteuttaa liikunnanopetus viikoittaisena oppiaineena koko (lukio)koulutuksen ajalle. Palautetaan liikunnan ja terveystiedon oppiaine (ammatillisen koulutuksen) tutkintojen perusteisiin. Liito

ry jatkaa hallitusohjelman suunnitteluun ja toteutukseen vaikuttamista yhteistyötahojensa kanssa.

■ Uuden strategian jalkauttaminen

Strategiassa määriteltiin toiminnan päätehtäviksi edunvalvonta ja jäsenpalvelut. Edunvalvonnan painopistealueiksi valittiin liikunnanopetuksen erityispiirteiden huomioiminen paremmin, työolojen parantaminen ja työmäärän vähentäminen (työoloja koskevat kysymykset) sekä liikunnan ja terveystiedon tuntimäärien lisääminen, terveystiedon aseman kehittäminen lukiossa, opetuksen laadun varmistaminen eri kouluasteilla sekä asiantuntijuuden vahvistaminen terveyden ja hyvinvoinnin edistäjinä (oppiaineita koskevat kysymykset). Jäsenpalvelujen painopistealueiksi kirjattiin täydennyskoulutus, viestintä, apu arjen ongelmiin ja muut jäsenedut ja jäsenhankinta. Tavoitteita on edistetty vuosikertomuksessa esitetyillä tavoilla.

■ Liikunnan aseman ja opettajan työolojen parantaminen

Liito ry on käsitellyt tapaamisissa OAJ:n kanssa liikunnanopetuksen merkitystä kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin ja oppimiseen, opetuksen haasteita kuten ylisuuria opetusryhmiä ja niiden vaikutusta turvallisuuteen, opettajan kauemmas oppitunnille siirtymisten korvaamisen kirjaamista OVTESiin eri opetuspaikkojen välisiin siirtymiin rinnastettavaksi, opetusvelvollisuuden laskemisen tavoitteemme ja sen edistämisen suunnitelman sekä työturvallisuusseikkoja kuten kuulonsuojaamisen tarpeen. Liito ry on myös tuonut esiin OAJ:lle lukion yhteiskurssien palkkauksen eriarvoisuuden haasteet liikunnan ja terveystiedon opettajan näkökulmasta. Kutakin asiaa edistetään aktiivisesti edelleen.

Liito ry on tehnyt yhteistyötä Kuuloliiton kanssa edistääkseen opettajan kuulonsuojausta. Olimme mukana opettajille suunnitellun oppaan suunnittelussa ja siihen liittyvässä

webinaarissa. Suunnittelimme sen edistämistä, että liikunnanopettajillekin tulisi oikeus henkilökohtaiseen kuulonsuojaimeen sekä opettajan työn melutyöksi toteamista.

Liito ry järjesti yhdessä Jyväskylän yliopiston liikuntatieteellisen tiedekunnan kanssa paneelikeskustelun yhteiskunnallisen keskustelun foorumissa Suomi Areenassa Porissa kesäkuun lopulla. Puhujina olivat Arja Sääkslahti, Sami Kokko, Sami Kalaja ja Tuuli Matinsalo, juontajana Ville Klinga. Paneeli Koululiikunta tänään - hyödyntämätön mahdollisuus? sai näkyvyyttä mediassa ja tallennettiin MTV Katsomoon.

OAJ:n kanssa yhteistyössä Liito toteutti taito- ja taideaineiden opetuksen toteutumiseen liittyvän kyselyn ainejärjestöjen jäsenille. Tuloksista kävi ilmi, että maksuttomuus on heikentänyt mahdollisuuksia toteuttaa liikunnan opetusta. OAJ edistää tulosten viemistä OPH:n tietoisuuteen ja on apuna asiasta tiedottamisessa Liito ry:n jäsenille.

■ Terveystiedon aseman parantaminen

Terveystiedon vahvistamiseksi yläkoulussa Liito jakoi jäsenille tietoa OPH:n ohjeistuksen tuomista mahdollisuuksista terveystiedon laajentamiseen kouluissa Sitouttava kouluyhteistyö -hankkeen puitteissa. Olimme yhteydessä OAJ:n ja OPH:n asiantuntijoihin tunnetaitokasvatuksen kohdentamiseksi perusopetuksessa terveystiedon opettajille.

Liito ry:n terveystietotoimikunta vaikutti yliopistojen pääsykoevalinnan tulevaan pisteytysmalliin lausumalla ja kommentoimalla annettua esitystä. Terveystiedon asema pisteytysmallissa parani lopulta huomattavasti aiempaan verrattuna vaikkakin kehitettävää tulevaa vaikuttamistyötä ajatellen vielä jäi.

Materiaalipankkiin on täydennetty saatavilla olevaa selkokielistä materiaalia terveystietoon.

■ Alueellisen toiminnan aktivoiminen ja jäsenten yhteisöllisyyden lisääminen

Alueellisen toiminnan aktivoimiseksi pidettiin kerhotapaaminen Jyväskylässä 18.-19.11. Tapaamisessa kerrottiin liiton edunvalvontatoimenpiteistä ja kuultiin paikallisia haasteita sekä esiteltiin kerhotoiminnan oppaan vinkkejä ja ideoita paikallisen toiminnan aktivoimiseen sekä jäsenten yhteisöllisyyden lisäämiseen. Paikallisia lähikouluksia terveystietoon ei järjestetty, mutta vuoden aikana on järjestetty runsaasti (10 kpl) etäkoulutuksia terveystietoon.

Muut tavoitteet

■ Konsultointi kunta- ja koulu-kohtaisiin opetussuunnitelmiin, resurssienjakoon ja ylioppilaskirjoituksiin liittyvissä asioissa

Asiaa on seurattu lähinnä jäseniltä liittoon tulleiden yhteydenottojen pohjalta ja vastattu kysymyksiin tämän lisäksi myös opettajien Facebook-ryhmissä. Tarvittaessa on konsultoitu esim. Opetushallituksen ja Ylioppilastutkintolautakunnan virkamiehiä.

■ Liikunnan ja terveystiedon opettajan työn vaativuuden esille tuominen

Liito käynnisti yhteistyön taito- ja taideaineopettajien kanssa määritelläkseen oppiaineiden taito- ja taideainelisan määräytymisperusteet jäsenilleen tiedoksi oman koulun taito- ja taideaineliskorvauksen keskusteluihin. Hallitusneuvotteluissa, mediajulkaisuissa sekä yhteistyötapaamisissa on tuotu

esiin liikunnanopetuksen haasteita, mm. heterogeeniset ryhmät, kasvaneet ryhmäkoot ja turvallisuus.

■ Liiton jäsenten neuvonta pedagogisissa kysymyksissä

Liito on antanut vastauksia/selvityksiä useisiin jäseniltä/muilta tulleisiin liikuntaa ja terveystietoa koskeviin pedagogisiin kysymyksiin. Vastaukset/selvitykset:

- Kouluyhteistaitotunnin lainmukaisuus
- Liikunnan itsenäinen suorittaminen peruskoulussa
- Liikunnanopettajan opetusvelvollisuus
- Musiikkiliikuntatunnin osallistumattomuus
- Luokanvalvojuus
- Alaikäinen liikunnanopettajan sijainen
- Romanihome liikunnassa
- Uinti ja uskonto
- Ylioppilaskoevalvonnat
- Ammatillisen tyhy-opettajan pätevyysvaatimukset

Tehtiin jäsenten käyttöön lausunto: Terveystiedon seksuaalikasvatus kuuluu kaikille.

Kirjoitettiin jäsenille ohje Sitouttava kouluyhteistyö- projektin tuomista muutoksista Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin 2014.

■ Opettajien pätevyyden ja ammatillisen osaamisen turvaaminen

Jäsenille on järjestetty monipuolista täydennyskoulutusta huomioiden moninainen jäsenkunta ja LII-TO- jäsenlehdessä on ollut artikke-

leita opettajien osaamisen vahvistamiseen. Yhteistyötä asian tiimoilta on tehty monen tahon, mm. Jyväskylän yliopiston Liikuntatieteellisen tiedekunnan kanssa. Koulutustarjonta on ollut runsasta. Jäsenille jaettiin kansainvälisen koulutuksen tukea.

■ Työhyvinvointitoiminnan kehittäminen ja erityisesti turvallisuus- ja terveystieteen opettajan ja oppilaan työskentelyssä

Opetusolosuhteisiin ja työturvallisuuksiin liittyvistä kysymyksistä hallitus on keskustellut ja antanut tapauskohtaisesti kannanottoja. Toimintavuoden aikana alkoi KII-LA-kuntoutus liikunnan ja terveystiedon opettajille. Opettajien kuulonsuojaamisen asiaa edistettiin yhteistyössä Kuuloliiton kanssa.

■ Liikunnan ja terveystiedon aineopettajien aseman vahvistaminen

Järjestettiin täydennyskoulutusta opettajille ja liitolla on ollut edustaja Aineopettajaliiton hallituksessa.

■ Liikunnan ja terveystiedon opetuksen laadun varmistaminen

Jäsenillä on ollut käytössään Liiton kotisivujen jäsenosiossa kannanottoja, lausuntoja ja suosituksia sekä usein kysytyt kysymykset vastauksineen. Lisäksi jäsenivuilta löytyy materiaalipankki liikunnan ja terveystiedon opetuksen tueksi.

Työhyvinvointi- ja edunvalvontatoimikunta kokoontui vuoden aikana kerran Jani Laaksosen johdolla.

Laadukas, houkutteleva koulutus

Liikunnan ja Terveystiedon Opettajat ry:n koulustarjonnan yleinen tavoite koulutusten tasapuolisuudesta kaikkia jäseniä palvelevaksi niin saavutettavuuden kun oppiaineen ja koulutusasteenkin näkökulmasta toteutui hyvin. Alueellisia sekä etäkoulutuksia oli paljon ja kaikki kouluasteet sekä molemmat oppiaineet huomioitiin koulutuksissa. Vuoden 2023 tavoitteena oli järjestää täsmäkoulutuksia uusille opettajille ja kehittäviä koulutuksia pidempään opettaneille. Mielen hyvinvointi ja monimuotoiset toteutustavat – lähi-, etä- ja hybridikoulutukset olivat myös keskeisinä tavoitteina. Uusien opettajien täsmäkoulutukset eivät toteutuneet vielä tänä toimintavuotena, mutta muutoin koulutustoimintaa oli paljon. Mielen hyvinvointi oli teemanäkökulmana kevätseminaarissa, joka toteutettiin Helsingissä. Tarjottiin myös etäosallistumisen mahdollisuus. Moninaiset toteutustavat koulutusten järjestämisessä olivat käytössä ja osa koulutuksista myös tallennettiin.

Pääkoulutustapahtumat – liikunnan opintopäivät pidettiin Tampereella syyskuussa ja terveystiedon kevätseminaari hybriditoteutuksena huhtikuussa Helsingissä. Toimintavuoden aikana pidettiin 15 lähikoulutusta, yksi hybridikoulutus ja 15 etäkoulutusta. Miniopintopäiviä pidettiin yhteistyössä usean lajiliiton (Frisbeegolfliitto, Suunnistusliitto, Palloliitto ja Jääkiekkoliitto) kanssa. Webinaariyhteyksiä oli usean tahon (Suomen Punainen Risti, UKK-instituutti, OAJ, Yle Uutislukka, Plan, Seta, Opetushallitus, Kuvoliitto, Olympiakomitea, Likes ja Eri-laisten oppijoiden liitto) kanssa. Lisäksi pidettiin neljä LIITO etäkahvitilaisuutta.

LIITO ry oli kumppanina mukana Suomen Hiihtoliiton järjestämissä Lumilajeja opettajille -koulutuksissa. Tämän lisäksi markkinoitiin muiden tahojen järjestämiä koulutuksia liikunnan ja terveystiedon opettajille.

LIITO ry:n järjestämiin koulutuksiin ja etäkahveihin osallistui yhteensä 1210 jäsentä.

Liiton järjestämä täydennyskoulutus 2023 / osallistujamäärä / kouluttajat

- TVT-koulutusta terveystiedon opettajille: Canva - monipuolinen graafisen suunnittelun työkalu 21.2., etänä, 30 osallistujaa, kouluttajana Anna Haapalainen
- Teknologia liikunnanopetuksessa – Powered by Polar 24.–25.3., Tampere, 22 osallistujaa, kouluttajina Ville Uronen ja Kasper Salin
- 9. luokkalaisten terveystiedon valtakunnallinen koe työpaja 28.3., etänä, 10 osallistujaa, kouluttajana Anna Haapalainen
- TVT-koulutusta terveystiedon opettajille: Sukupuutto 2200 - kansantaudit pelillisesti 4.4., etänä, 19 osallistujaa, kouluttajana Anna Haapalainen
- Terveystiedon kevätseminaari – mielen hyvinvointi 21.–22.4., Helsinki/etänä, 51 osallistujaa, kouluttajina Marjukka Puustinen, Terhi Mustonen, Jutta Antikainen, Saija Viljakainen, Katariina Salmela-Aro, Nina Sajaniemi, Jaana Sarajuuri, Saara Koskinen ja Hanna-Mari Peotta
- TVT-koulutusta terveystiedon opettajille: Punaisen Ristin oppimateriaalipalvelu 25.4., 15 osallistujaa, kouluttajana Johanna Korkeamäki
- Miniopintopäivät - frisbeegolf ja suunnistus, 3.5., Hämeenlinna, 9 osallistujaa, kouluttajina Leevi Koskenniemi ja Eveliina Hasu
- Turvallisuus kuntoon liikuntatunneilla 4.5., etänä, 55 osallistujaa, kouluttajina Mari Leppänen, Matti Pietilä ja Erkki Mustonen
- Miniopintopäivät - frisbeegolf ja suunnistus, 6.5., Kouvola, 13 osallistujaa, kouluttajina Markus Brandt ja Eveliina Hasu
- TVT-koulutusta terveystiedon opettajille: Yle Triplet - uutisvideosta oppimateriaalia 9.5., 18 osallistujaa, kouluttajana Mari Vesanummi
- Miniopintopäivät - frisbeegolf ja suunnistus, 13.5., Siilinjärvi, 8 osallistujaa, kouluttajina Janne Mönkkönen ja Hanna Väättäinen
- Miniopintopäivät – Kaikki Pelissä 19.8. Kouvola, 11 osallistujaa, kouluttajana Jani Lähde
- Miniopintopäivät - frisbeegolf ja

suunnistus, 24.8., Jyväskylä, 18 osallistujaa, kouluttajina Jouni Kallio ja Eveliina Hasu

- Miniopintopäivät - frisbeegolf ja suunnistus, 26.8., Helsinki, 17 osallistujaa, kouluttajina Eetu Salovaara ja Eveliina Hasu
- Miniopintopäivät - frisbeegolf ja suunnistus, 26.8., Oulu, 19 osallistujaa, kouluttajina Jenni Engström ja Risto Karjalainen
- TVT-koulutusta opettajille: Liikkumisen verkkotyökalut ja Move!-mitaukset 29.8., etänä, 30 osallistujaa, kouluttajana Teea Mäkinen
- Liikunnanopettajien opintopäivät 1.–2.9., Tampere, 371 osallistujaa, useita kouluttajia
- Sukupuolinormi ja sateenkaarinuorten kohtaaminen osa I, 7.9., etänä, 44 osallistujaa, kouluttajana Mari Tapio/Plan
- Miniopintopäivät - frisbeegolf ja suunnistus, 11.9., Turku, 12 osallistujaa, kouluttajina Eetu Salovaara ja Katri Lindeqvist
- Sukupuolinormi ja sateenkaarinuorten kohtaaminen osa II, 14.9., etänä, 37 osallistujaa, kouluttajana Teija Ryhtä/Seta
- Tyhy info ja OPH:n ajankohtaiset, 8.9., etänä, 22 osallistujaa, kouluttajina Tuija Artama ja Harri Heiskanen
- Hyvän hallinnon koulutus, 20.9., etänä, 15 osallistujaa, kouluttajana Tiina Apajalahti
- TVT koulutusta opettajille: Liikkumisen työkalut toinen aste 5.10., etänä, 21 osallistujaa, kouluttajana Teea Mäkinen
- Uusi vanhoja tansseja koulun vanhoihin- ja juhlatansseihin, 7.10., Lahti, 12 osallistujaa, kouluttajana Liina Siimes
- Globaali näkökulma seksuaali- ja lisääntymisterveyteen ja -oikeuksiin, 10.10., etänä, 46 osallistujaa, kouluttajana Minna Mannert
- Aurinkorannikon opintopäivät, 18.–21.10., Fuengirola, Espanja, 16 osallistujaa, useita kouluttajia
- Hyvinvointia tukeva toiminta oppilaitoksissa, 2.11., etänä, 60 osallistujaa, kouluttajina Anu Kangasniemi ja Saara Koskinen
- Miniopintopäivät – jääliikunta, 4.11., Leppävirta, 11 osallistujaa, koulut-

tajana Kalle Kerman

- Tvt-koulutusta opettajille: Digitaaliset työkalut & erilaiset oppijat, 13.11., etänä, 78 osallistujaa, kouluttajina Riikka Marttinen ja Anna Haapalainen
- Käytännön keinoja ryhmadynamiikan tukemiseen liikuntatunneilla, 18.11., Jyväskylä, 17 osallistujaa, kouluttajana Marjo Rantalainen
- Kerhotapaaminen, 18.–19.11., Jyväskylä, 10 osallistujaa, kouluttajina Jani Laaksonen ja Tiina Apajalahti

Liiton järjestämät etäkahvit 2023 / osallistujamäärä / kouluttajat

- Terveystiedon pisteysvalinta 7.3., 9 osallistujaa, vetäjinä Mirva Ikola ja Eva-Greta Snäll
- Aurinkorannikon opintopäivät 16.3.,

10 osallistujaa, vetäjinä Heleena Kullas ja Marit Heikura

- Terveystiedon ylioppilaskoe 3.4., 38 osallistujaa, keskustelun johdattaja Kirsi Kukkola ja vierailevana sensorina Tiina Lehtinen
- Terveystiedon ylioppilaskoe 26.9., 35 osallistujaa, keskustelun johdattaja Josefina Koski ja vierailevana sensorina Tiina Lehtinen

Yhteistyökoulutukset 2023 / liiton jäsenten osallistujamäärä

- Lumilajeja opettajille lisalmi 10.1., Hyvinkää 24.1., Hausjärvi 7.2., Posio 18.2., Siilinjärvi 15.3., Helsinki 20.3., yhteensä 16 osallistujaa. Koulutus oli Hiihtoliiton järjestämä, johon LIITO ry. tuki jäsentensä osallistumista.

- KIILA-kuntoutus liikunnan ja terveystiedon opettajille 27.11.2023–21.11.2024 Imatran kylpylässä, 9 osallistujaa
- Ainainen melu opetustyössä – mitä tehdä? – Kuuloliiton työpaja liikunnan, musiikin ja teknisen työn opettajille 20.11.–22 osallistujaa
- Liikuntakasvatuksen merkitys liikunnallisen elämäntavan juurruttamisessa webinaari yhteistyössä Olympiakomitean kanssa 8.12., kouluttajina Heidi Rautajoki ja Timo Jaakkola

Koulutustoimikunnan työtä johti Ville Pesonen (09/23 saakka) ja Karoliina Mäkäräinen (09/23 alkaen) Koulutustoimikunta kokoontui vuoden aikana yhden kerran Ville Pesosen johdolla.

Vuorovaikutteinen, näkyvä viestintä

Tiedotus- ja markkinointitoimikunnan työskentely keskittyi erityisesti lehden sisällölliseen tuottamiseen ja kehittämiseen sekä liiton someviestinnän vahvistamiseen. Yhteistyötä Liikunta ja Tiede -lehden kanssa jatkettiin.

LIITO–Liikunnan ja Terveystiedon Opettaja -lehti

LIITO–Liikunnan ja Terveystiedon Opettaja -jäsenlehti ilmestyi neljä kertaa ja teemoina olivat: Opetus ja 3. sektori (1/23), Hyvinvoinnin askelmerkit ja opintopäivät (2/23), Motivaatio ja valinnat (3/23) sekä Terve kansalainen (4/23). Kirjoittajina on ollut sekä eri alojen tutkijoita ja asiantuntijoita, että kentällä toimivia liikunnanopettajia. LIITO-lehti on toiminut perinteisen asemansa mukaisesti ammatillisena tiedotusfoorumina, jossa huomioidaan eri kouluasteet. Lehden hyvä taso on pystytty säilyttämään ja ilmoitusmyynti parani edellisvuodesta. Lehti on saanut myönteistä palautetta jäsenistöltä.

LIITO:n kotisivut, somekanavat sekä viestintä

Liiton viestinnässä käytettiin aktiivisesti liiton somekanavia, erityisesti Instagramia ja Facebookia. Kotisivujen jäsensivujen materiaalipankki liikunnan ja terveystiedon opetuksen tueksi täydentyi toimintavuoden aikana. Maaliskuussa lähetettiin #kuukausikuulumiset kooste uusista materi-

aaleista jäsenten sähköpostiin. Liiton some seuraajien ja kotisivukävijöiden määrät lisääntyivät edellisestä vuodesta.

Tiedotusta uutisten merkeissä jatkettiin kotisivuilla ja uutiskirje ilmestyi toimintavuoden aikana viisi kertaa. Lisäksi lähetettiin erillisiä sähköposteja esim. koulutuksista. Kotisivut ja jäsenrekisteri ovat toimiva kokonaisuus. Kotisivujen kautta voi ilmoittautua koulutuksiin, tilata materiaalia ja hakea tietoa. Lisäksi jäsenosiosta löytyy mm. LIITO-lehtien sähköiset versiot ja pidettyjen koulutusten materiaaleja sekä materiaalipankki.

Saavutettavuus

Kotisivujemme saavutettavuuden parantamista jatkettiin selkeällä värietyksellä, linkkien nimeämisellä otsikoinnilla sekä kuvien alt-tekstillä.

Julkisen keskustelun virittäminen

Koulujen liikuntakasvatuksen merkitystä on tuotu esille antamalla haastatteluja useille valtakunnallisille ja paikallisille päivälehdille kuten Helsingin sanomille, Ilta Sanomille, Savon Sanomille ja Pieksämäen lehteen sekä kirjoittamalla vastineita median ja mielipidepalstojen kirjoituksiin. Eduskuntavaalitavoitteista sekä lasten ja nuorten fyysisen toimintakyvyn heikkene- misestä kirjoitettiin artikkeli Liikun-

nan Ammattilainen lehteen. Liikuntatieteellisen Seuran blogissa julkaistiin kirjoituksemme liikuntakasvatuksesta. Suomi Areenaan Porissa tuotettiin paneelikeskustelu, jossa tuotiin esiin liikuntakasvatuksen nykypäivää.

Muu tiedotus- ja markkinointitoiminta

Liiton hallituksen opiskelijajäsenet ovat järjestäneet liikunta- ja terveystieteitä opiskeleville infotilaisuuksia liiton toiminnasta Jyväskylän yliopistossa. Aloittaville opiskelijoille on esitelty liiton opiskelijajäsenyyttä ja valmistuville on kerrottu varsinaisen jäsenen eduista. Opiskelijoille suunnattiin jäsenkampanja, jossa tarjottiin jäsenyyttä ja Liikuntapedagogiikka-kirjaa yhteishintaan.

Oppimateriaaleja tuotettiin sähköinen terveystiedon preliminäärikoe lukioon ja terveystiedon valtakunnallinen koe 9.-luokkalaisille. Lisäksi Educa messuille tehtiin #educabingo oppimateriaali, mitä ideoita opettajat voivat käyttää opetuksessaan.

Osallistuttiin Educa-messuille 27.–28.1. ja BMOL ry:n syyspäiville 18.11. näyttelyllä.

Tiedotus- ja markkinointitoimikunta kokoontui vuoden aikana viisi kertaa. Toimikunnan työtä johti Satu Ovaska.

Huomionosoitukset

Terveystiedon kevätseminaarissa 21.4. jaettiin seuraava huomionosoitus:

■ Tuija Smolander, Helsinki

Vuosikokouksessa 1.9.2023 jaettiin seuraavat huomionosoitukset:

Vuoden liikunnanopettaja

■ Ari Siikanen, Espoo

Vuoden koululaisliikkuja

■ Alina Nikkilä, Kangasala

Liiton tunnustuspalkinto

■ Ville Pesonen, Kuopio

Liiton ansiomerkit

■ Satu Ovaska, Savonlinna

■ Heli-Maija Koukkari, Seinäjoki

■ Janne Hoikkanen, Turku

■ Jere Lehto, Oulu

*Vuoden terveystiedon opettaja
Tuija Smolander*

Tunnustuspalkinnon saaja Ville Pesonen

*Ansiomerkin saaja
Jere Lehto*

*Vuoden liikunnanopettaja Ari Siikanen ja Vuoden koululaisliikkuja
Alina Nikkilä*

*Ansiomerkin saajat vasemmalta Heli-Maija Koukkari,
Satu Ovaska ja Janne Hoikkanen.*

Erillishankkeet ja työryhmät

Ammatillisen koulutuksen toimikunta

Ammatillisen koulutuksen toimikunta kokoontui kerran. Kokouksissa käsiteltiin ajankohtaisia asioita ammatillisen koulutuksen saralla ja suunniteltiin tyhy-opettajien koulutuksia. Syksyllä pidettiin Tyhy-etäkahvit, jossa oli vierailijana Opetushallituksen edustaja. Toimikunnan työtä johti Harri Heiskanen.

Terveystiedon toimikunta

Terveystiedon toimikunta kokoontui vuoden aikana kolme kertaa. Toimikunnassa mm. suunniteltiin tulevia terveystiedon koulutuksia, vaikutettiin opiskelijavalintojen pisteytystyökalun uudistamiseen ja mietittiin tukija opetusmateriaalitarpeita terveystietoon kumppaneiden kanssa. Toimintavuoden aikana pidettiin kahdet LIITO-etäkahvit terveystiedon ylioppilaskirjoituksiin liittyen. Liito lähetti Ylioppilastutkintolautakunnalle kirjeet sekä kevään että syksyn 2023 terveystiedon ylioppilaskokeesta ja kehitysehdotuksia niiden pohjalta. Liiton edustajat tapasivat Opetushallituksen ja Jyväskylän yliopiston terveystieteiden tiedekunnan edustajia helmikuussa kes-

kustellen terveystiedon ajankohtaisia asioita. Opetushallituksen terveystiedosta vastaavat henkilöt vierailivat toimikunnan toisessa kokouksessa. Toimikunnan kaksi edustajaa osallistui Hyvinvointiareenaan syyskuussa. Toimikunnan työtä johti Eva-Greta Snäll (09/23 saakka) ja Josefina Koski (09/23 alkaen).

LIITO-lehtien teemat käsittelivät vuoden aikana monia terveystiedon teemoja, niin hyvinvointi, motivaatiota kun terveyttäkin. Lisäksi 1/23 lehdesä useat terveysalan järjestöt esittelivät toimintaa/materiaaleja, joita opettajat voivat hyödyntää terveystiedon opetuksessa.

Terveystiedon ylioppilaskirjoituksissa menestyneet huomioitiin yhteistyökumppaneilta (Duodecim, Terveystieteiden tutkimuskeskus ja Ehkäisevä Päihdetyö EHYT ry) saaduilla stipendeillä ja lahjakorteilla. Jäsenet saivat keväällä hakea terveystiedon kannustepalkintoa ylioppilaalle tai peruskoulun päättävälle. Kannustepalkintona jaettiin Heikki Hiilamon Tupakka tai terveys kirjaa, jotka saatiin lahjoituksena Erkki Poikosen säätiöltä.

Opiskelijatoiminta

Liiton hallituksen opiskelijajäsenet toimivat yhteishenkilöinä liikunta- ja terveystieteiden tiedekunnassa opiskelevien ja liiton välillä. Tiedotustilaisuuksia Liiton toiminnasta on järjestetty mm. päätösvaiheessa oleville opiskelijoille. Lisäksi opiskelijajäsenet ovat järjestäneet pienimuotoisia tiedotustilaisuuksia eri vuosikurssien opiskelijoille. Hallituksen opiskelijajäsenet ovat osallistuneet lisäksi LIITO-lehden sisällön tuottamiseen sekä koulutusten suunnitteluun. Liikuntapedagogiikan opiskelijoiden gradukyselyjä on välitetty jäsenillemme.

Kansainvälinen toiminta

Liito osallistui seuraavaan Erasmus-hankkeeseen: European School Sport day 2023.

Liito järjesti yhteistyössä Aurinkorannikon liikunnan ja terveystiedon opettajien kerhon kanssa Aurinkorannikon opintopäivät 18.–21.10. Fuengirolassa, Espanjassa. Jäsenille jaettiin kansainvälisen koulutuksen tukea osallistumismaksuun.

Liitosta osallistui kaksi edustajaa Kansainväliseen liikunnanopettajien seminaariin Kadrinassa Virossa 14.–18.8.2024.

EUPEA-yhteistyö

EUPEA:n foorumiin Frankfurtissa, Saksassa marraskuussa osallistui puheenjohtaja Mirva Ikola. Kasper Salin toimi EUPEA:n hallituksen jäsenenä ja osallistui yhteen hallituksen kokoukseen etänä. Kasper toimi myös EUPEA:n hallituksen alueellisena edustajana.

Plan-kummilapsitoiminta

LIITO:n joulutervehdyksiin budjetoidut varat käytettiin Plan-kummilapsitoiminnan tukemiseen. LIITO:n kuukausittaisella avustuksella turvataan yhden lapsen koulutus Sri Lankassa.

LIITO on jäsenenä seuraavissa kansainvälisissä liikunta- ja terveystieteiden järjestöissä:

- European Physical Education Association (EUPEA)
- Federation Internationale d'Education Physique (FIEP)

Hyvin toimiva yhteistyö

Yhteiskuntasuhteet

Opetus- ja kulttuuriministeriö OKM

- Toiminnanjohtaja osallistui OKM:n koulutus- ja infotilaisuuksiin. Erityisasiantuntija ja hallituksen puheenjohtajisto keskusteli OKM virkamiesten kanssa hallitusohjelman suunnittelu- ja toteutusvaiheessa.

Opetushallitus

- Opetushallitukseen pidettiin säännöllistä yhteyttä sekä liikunnan että terveystiedon asioissa. Yhteistapaaminen terveystietoasioissa pidettiin helmikuussa Opetushallituksen edustajien kanssa. Koululiikunnan ja terveystiedon ongelmatilanteisiin on hankittu opetushallituksen kannanottoja Opetushallituksen opetusneuvoksilta/asiantuntijoilta. OPH:n asiantuntijat ovat kirjoittaneet säännöllisesti LIITO-lehden Opetushallituksen kuulumisia-palstalle. Yhteistyötä tehtiin myös Liikkuvan koulun ja Move-fyysisen toimintakyvyn seurantajärjestelmän asioissa.

Eduskunta

- Erityisasiantuntija kontaktoi hallitusneuvotteluja ennen, niiden aikana ja hallitusohjelman toteutuksen suunnittelussa Liiton kannalta merkittävässä tehtävässä olevia kansanedustajia ja kävi keskusteluja liikunta- ja terveystiedon edistämisestä sekä evästi liiton kannalta keskeisiä hallitusneuvottelujen pöytiä.

Yhdenvertaisuusvaltuutetun toimisto

- Seksuaalikasvatus paneeli sai tänä vuonna jatkoa eri asiantuntijoiden pyöreän pöydän tapaamisessa, johon puheenjohtaja osallistui koulujen seksuaalikasvatus näkökulman asiantuntijana.

Olympiakomitea

- Toiminnanjohtaja osallistui Olympiakomitean aamuinfoihin. Erityisasiantuntija liittyi Liikkujan polku-verkoston vaikuttamisen teemaryhmään ja osallistui tapaamisiin.

Järjestettiin Lisää liikettä Suomeen -webinaarisarjaan Liikuntakasvatuksen tarve nykysuomessa ja koululiikunnan rooli liikkumisen edistämisen kokonaisuudessa webinaari. Alustajina Heidi Rautajoki ja Timo Jaakkola..

Opettajajärjestöt

Opetusalan Ammattijärjestö OAJ

- Yhteistyötä OAJ:n eri edustajien kanssa tehtiin edunvalvontaan liittyvissä asioissa. Heidi Rautajoki oli pedagogisen toimikunnan varajäsenenä. Pedagogisten Opettajajärjestöjen edustajisto POE:n seminaareihin osallistuivat liiton (hallituksen) edustajat Heidi Rautajoki (kevät ja syksy), Jani Laaksonen (kevät) ja Satu Ovaska (syksy). Tehtiin yhteistyössä kysely taito- ja taideainejärjestöjen lukio-opetuksen toteutumisesta toisen asteen koulutuksen maksuttomuuden tultua voimaan.

Aineopettajaliitto AOL

- Aineopettajaliiton AOL:n hallituksen varajäsenenä oli liiton edustajana Mirva Ikola. Mainostettiin jäsenille AOL:n syysseminaaria.

Biologian ja maantieteen opettajien liitto BMOL ry

- Tehtiin yhteistyötä BMOL ry:n Aineenhallinta ajantasalle hankkeen sekä terveystiedon sisältöjen osuuskien suunnittelun, että tiedottamisen osalta. Osallistuttiin näytellyllä BMOL ry:n syyspäiville.

Yliopistot

Jyväskylän yliopiston liikuntatieteellinen tiedekunta

- Tiedekunnan edustaja (Heikki Hurskainen) liiton hallituksessa mahdollisti säännöllisen ja joustavan yhteistyön liiton ja tiedekunnan välillä. LIITO-lehdessä on ollut lukuisia tiedekunnan asiantuntijoiden kirjoittamia artikkeleita. Hallituksen opis-

kelijajäsenet infosivat opiskelijoita useaan otteeseen opintojen aikana Liiton toiminnasta. Olimme mukana kumppanina yliopiston Koululiikuntaa kaikille hankkeissa. Tehtiin yhteistyötä Suomi-Areenan ja Olympiakomitean webinaarin toteutuksessa.

Helsingin yliopisto

- Liikunnan ja urheilun ammattilaisten motivoivat vuorovaikutustyyli: Kohti kompleksisuus näkökulmaa. LIITO ry on kumppanina Helsingin yliopiston kumppanuushankkeessa. Hankkeesta oli artikkeli LIITO 3/23 lehdessä.

Liikunta- ja terveysjärjestöt

Liikuntatieteellinen Seura

- Liitto on Liikuntatieteellisen seuran yhteisjäsen. LIITO:n edustajana LTS:n hallituksessa on ollut varsinaisena jäsenenä Kasper Salin. LIITO-lehdessä on palsta: Poimittua Liikunta & Tiede lehdestä ja tarkemmin tutkimuksia liikuntapedagogiikan maailmasta. Erityisasiantuntija kirjoitti seuran blogiin kirjoituksen liikuntakasvatuksesta.

Jamk/LIKES

- LIKES:in asiantuntijat kirjoittivat artikkeleita LIITO-lehteen sekä kouluttaneet opettajia koulutuksissamme.

UKK-Instituutti

- UKK-Instituutin Smart Moves -hankkeen ohjausryhmässä hallituksen edustajina toimi Harri Heiskanen. UKK-Instituutin kanssa tehtiin lisäksi yhteistyötä LIITO-lehden artikkeleiden yhteydessä.

Koululiikuntaliitto

- Koululiikuntaliiton kanssa tehtiin viestintä- ja koulutusyhteistyötä.

Suomen ammatillisen koulutuksen kulttuuri- ja urheiluliitto, SAKU ry

- SAKU:n kanssa tehtiin viestintäyhteistyötä.

Paralympiakomitea

- Paralympiakomitean kanssa tehtiin viestintä- ja koulutusyhteistyötä.

EHYT Ehkäisevä päihdetyö ry

- Liito ry on EHYT ry:n jäsenjärjestö. Eva-Greta Snäll toimi EHYT ry:n hallituksen varajäsenenä.

MIELI Suomen Mielenterveys ry

- Koulutusyhteistyötä terveystiedon kevätseminaarissa.

Väestöliitto

- Tiedotusyhteistyö Kumita-kondomikampanjassa.

Syöpäjärjestöt / Fressis

- Tiedotusyhteistyötä.

A-klinikkasäätiö / Dopinglinkki

- Valistusyhteistyötä mm. opintopäivien näyttelyssä.

Liikenneturva

- Tiedotusyhteistyötä.

Sosped säätiö - Digipelirajaton ja Somerajaton hankkeet

- Koulutusyhteistyötä terveystiedon kevätseminaarissa.

Ruokakasvatustyö Ry Ry

- Tiedotusyhteistyö, lehtiartikkeli LIITO-lehteen ja Pakko maistaa - podcast, jakso 9: Painopelottelua vai kehorauhaa? mukana Anna Haapalainen.

Tunne rintasi ry ja Korento ry

- Tiedotusyhteistyötä, oppituntipaketin rintoista menkoista ja gynejuuista kommentointi

Muut liikuntajärjestöt

- Toimintavuoden aikana tehtiin laajempaa koulutusyhteistyötä Hiihtoliiton, Firisbeegolfliiton, Suunnistusliiton, Palloliiton ja Jääkiekkoliiton kanssa. Padelliiton kanssa käynnistettiin yhteistyötä mahdollisen tulevan koululaiskampanjan merkeissä. Useat liitot vinkkasivat materiaalia liikunnanopetusta tukevaan materiaalipankkiin ja olivat näytteilleasettajina liikunnanopettajien opintopäivillä syyskuussa Tampereella.

Muut terveystietojärjestöt

- Useat järjestöt kirjoittivat artikkeleita LIITO-jäsenlehteen, vinkkasivat materiaalia liikunnanopetusta tukevaan materiaalipankkiin ja olivat näytteilleasettajina liikunnanopettajien opintopäivillä syyskuussa Tampereella.

Hankkeet ja verkostot

Kouluviestikarnevaali

- Liito on Kouluviestikarnevaalin kumppanijäsen ja on tiedottanut toukokuun tapahtumasta Olympiastadionilla Helsingissä.

Savuton Suomi 2030

- LIITO ry kuuluu Savuton Suomi 2030-verkoston ohjausryhmään. Edustajana ohjausryhmässä toimii Heidi Rautajoki.

Lasten terveysfoorumi

- LIITO ry on jäsenenä Lasten terveysfoorumissa, jossa liittoa on edustanut Eva-Greta Snäll.

LIIKU-hanke

- LIITO ry oli kumppanina Liikuntatilojen sisäilman ja sisäympäristön laatu ja mahdolliset vaikutukset työnte-

kijöiden hyvinvointiin ja terveyteen hankkeessa, josta oli artikkeli LIITO 2/23 lehdessä.

Kids save Lives -hanke

- LIITO ry on kumppanina hankkeessa

European School Sport Day

- LIITO ry oli mukana järjestämässä eurooppalaista liikuntapäivää, johon osallistui vuonna 2023 Suomesta 27 koulua, joista 19 raportoi Raportoiduissa tapahtumat tavoittivat n. 6100 oppilasta (raportoimattomat mukaan laskien 8900). Osallistuvien koulujen kesken arvottiin lahjakortteja.

Seuraavat tutkimuskyselyt

lähettiin kauttamme jäsenistölle toimintavuoden aikana:

- Teknologian käyttö osana liikunnanopetusta tehostetun ja erityisen tuen piirissä oleville oppilaille. (Itä-Suomen yliopisto)
- Minkälaista seksuaaliterveyskasvatuksen osaamista terveystiedon opettajalla tulisi olla? (Tampereen yliopisto)
- Taito- ja taideaineiden opetuksen toteutuminen lukio-opintojen maksuttomuuden astuttua voimaan (OAJ)

Vastuullisuus

Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo

Toiminnassa on noudatettu liiton omaa yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelmaa. Suunnitelma päivitettiin toimintavuoden aikana ja se hyväksyttiin vuosikokouksessa. Vuodelle 2023 määritellyt erityiset toteutuneet toimenpiteet: Järjestettiin kaksi etäkoulutusta yhteistyössä Planin ja Setan kanssa: Sukupuolinormit ja sateenkaarinuorten kohtaaminen - verkkokoulutus OSA 1 ja 2. Pidettiin Globaali näkökulma seksuaali- ja lisääntymisterveyteen ja -oikeuksiin webinaari yhteistyössä Planin kanssa, Hyvinvointia tukeva toiminta oppilaitoksissa Mieli liikkelle -hankeen kanssa ja Tvt-koulutusta opettajille: Digitaaliset työkalut & erilaiset oppijat webinaari yhteistyössä Erialaisten oppijoiden liiton kanssa.

LIITO-lehdissä useampi artikkeli teemaan liittyen: Harrastamisen Suomen mallissa toteutetaan lasten ja nuorten harrastustoiveita. Para School Day on hupia ja oppia niin oppilaille kuin opettajillekin. Kouluissa koetaan edelleen rasismia – jokainen on vastuussa yhdenvertaisuudesta. Yhdenvertaisuudella tilaa lasten ja nuorten kasvulle. Oppimista edistävät välineet mahdollistavat kaikille saavutettavan opetuksen. Lasten epäasiallinen kohtelu urheilussa.

Liiton kotisivuilla on saapuminen toimistolle esteettömästi info. Prideviikolla, jaettiin somessa tietoa teemaan liittyvistä koulutuksista. Suunni-

telma sisältää monia jatkuvia tavoitteita ja toimenpiteitä ja ne ovat jo muodostuneet vakiintuneiksi käytännöiksi liiton toiminnassa.

Kaikki liiton jäsenet ovat tervetulleita osallistumaan kaikkiin liiton tapahtumiin, ja jäsenillä on mahdollisuus vaikuttaa liiton toimintaan ja sen kehittämiseen.

Epäasialliseen ja häiritsevään käyttäytymiseen puuttuminen

Toimintavuoden aikana oli käytössä toimintaohje, kuinka toimitaan, jos havaitaan epäasiallista käytöstä LIITO ry:n järjestämissä koulutuksissa, kokouksissa tai muissa tilaisuuksissa. Lisäksi on käytössä osallistumisohje turvalliseen tapahtumaan.

Ympäristö

Toiminnassa on noudatettu liiton omaa ympäristösuunnitelmaa, joka päivitettiin vuosikokouksessa 2022. Vuodelle 2023 määritellyt erityiset toteutuneet toimenpiteet: Etäkoulutusten määrää on lisätty. On siirrytty sähköiseen kirjanpitoon. On infottu sekä sähköpostitse että somessa BMOL ry:n Toivon taitoja koulutuksista. Lisäksi LIITO-lehdissä kaksi artikkelia teemaan liittyen: Ilmastokriisi liikunnan kohtalonkysymyksenä. Luonnossa liikkuminen säästää kansansairauksien aiheuttamia hoitokustannuksia ja lisää yksilön hyvinvointia. Suunnitelma sisältää monia jatkuvia tavoitteita ja toimenpiteitä ja ne muodostuvat pikkuhiljaa vakiintuneiksi käytännöiksi liiton toiminnassa.

Talous ja hallinto

Toimintavuoden talous perustui vuosikokouksen hyväksymään budjettiin. Tulot muodostuivat jäsenmaksuista, valtionavusta ja oman toiminnan tuotoista. Opetus- ja kulttuuriministeriön toiminta-avustus oli 92 000 euroa. Toimintavuoden tulos oli 4 607,88 euroa, taseen loppusumma 205 189,91 euroa

ja oma pääoma 187 684,10 euroa. Käytettävissä olevat rahavarat riittivät toimintasuunnitelman mukaiseen toiminnan toteutukseen. Vuosikertomuksen ja tilinpäätöksen välisenä ajankohtana ei ole tiedossa liiton talouteen olennaisesti vaikuttavia tekijöitä.

Liiton toiminnassa noudatettiin LIITO ry:n hallinto-ohjesääntöä, joka päivitettiin vuoden ensimmäisessä hallituksen kokouksessa samalla kun erityisesti uudet hallituksen jäsenet saivat koulutusta toimintatavoista.

LIITO 1/23
Liikunnan ja Terveystiedon Opettaja

Ideoita ja vinkkejä

Opetus ja 3. sektori

LIITO 2/23
Liikunnan ja Terveystiedon Opettaja

Opintopäivät
1.-2.9.2023
Tampereella

Hyvinvoinnin askelmerkit ja Opintopäivät

LIITO 3/23
Liikunnan ja Terveystiedon Opettaja

Motivaation merkitys

Motivoiva vuorovaikutustyyli

Tietoisuustaidot

Motivaatio ja valinnat

LIITO 4/23
Liikunnan ja Terveystiedon Opettaja

Mielen hyvinvointi

Säännöllinen liikunta

Terve kansalainen